

DRUŽINSKI PRIJATELJ

poučno - zabavni list s podobami za slovenske družine.

Izhaja dvakrat na teden in sicer vsak drugi in četrti petek v mesecu.
Naročnina je za vse leto 3 K., za pol leta K 50 st. Posamne številke po tobakarnah stanejo 10 st.

Dopise, naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati pod naslovom: Uredništvo (oziroma uprava) „Druž. Prijatelj“ v Rojanu pri Trstu, številka 3.
Poštno-hranilničnega računa številka 864.139.

Cenjenim naročnikom in čitateljem!

Ker je začel izhajati list še le v februarju in smo tako za letos z dvema številkami zaostali, javljamo sedaj, da izdamo, zvesti svoji obljubi, prihodnji petek izredno številko „Druž. Prijatelja.“ Ob enem pa se nam tako nudi lepa prilika, proslaviti v svojem listu velika slovanska apostola, sveta brata Cirila in Metoda, kojih se hočemo v prihodnji številki posebej spominjati.

Prvo polletje se bliža koncu Opozarjamo cenjene naročnike, da pošljejo čim prej zaostalo naročnino, da bo, sedaj še skromen listič lepo uspeval in napredoval.

UREDNIŠTVO.

Razna pota.

(Spisala Mária Potoška).

(Dalje).

„Kaj še, tega ne verujem! Se že privadite, vas že jaz naučim.“

Anica se skoraj ni upala braniti.

Ko je vstopila Mici v sobo ter videla Anico med plesalci, jo je pohvalila glasno:

„Tako je prav Anica! Tako se živi v Trstu: no, se že še privadiš.“

„Ti jo že naučiš. saj si že marsikatero“, je šepnil pijan vojak nekako zbadljivo Mici na uho.

„To te nič ne briga!“ odvrne mu ta ter se zavrti s svojim plesalcem.

Med plesom in popevanjem je minul popoldan. Bilo je že pozno zvečer, ko sta se naši znanki odpravili domov. Anico je bolela glava; bila je silno utrujena ter je komaj čakala, da pride domov ter se odpočije. Mici in dva njena znanca so jo spremljali. Dospevši do hiše, se poslovijo, seveda z dano obljubo, da se prihodnjo nedeljo zopet snidejo v Rojanu.

Ko je Anica vstopila v sobo, je našla samo Ivanko doma.

„Kaj sami ste?“

„Da. Ravno prav prihajate, rada bi govorila z vami. Sedite prosim, sem-le k meni.“ Anica vboga.

„Kako ste se kaj zabavali?“ praša Ivanka dalje.

„Hvala; take družbe še nisem navajena.“

„Tako razuzdane družbe hočete reči, kaj ne da? Glejte Anica, smilite se mi. Škoda bi Vas bilo, če bi se zgubili, kakor se zgubi mnogo drugih deklet. Vbogajte me in ne hodite več z Mici. Naj vam bom jaz za vzgled. Tudi jaz sem prišla, kakor vi sedaj, pred par leti v Trst. Doma sem pustila staro, boleho mater, kateri sem bila edina podpora. V mestu so več i zaslužki, sem mislila, lažje mi bo le materi pomagati. To la nesreča je hotela da sem se seznanila z Mici. Kakor danes vas tako je tudi mene o prvi priložnosti zvalila na ples. Res mi ni ugajala v začetku pijana družhal njenih znancev, a žal, le prehitro sem se privadila. Dobila sem službo, ki je bila takrat prav po moji volji. A danes spoznam, da je bila zame največja nesreča. Bila sem namreč povsem prosta. Ko sem zvečer končala svoje delo, smela sem iti, kamor sem hotela; gospodinja se ni brigala za me. Ves zaslužek sem zapravila po raznih veselich. Moja mati pa je zaman pričakovala v bedi in pomanjkanju obljubljenе podpore. V tej službi sem bila jedno leto. Na to pa je bil moj gospodar, ki je bil železnični uslužbenec, prestavljen drugam. Mici mi je preskrbela stanovanje tu, kjer stanujem še zdaj. Dolgo sem zaman iskala službe, ker moj prvi pogoj je bil: kolikor mogoče, več prostosti.“

Slednjič mi Mici svetuje, naj grem v tovarno, češ tam bodeš najbolj prosta. Vbogala sem jo. Da bi je ne bila, bilo bi bolje!

V tovarni sem zaslužila komaj toliko, kar sem potrebovala za hrano in stanovanje. Pri vsem tem pa sem se privadila še pohajkovanju in razuzdanemu življenju. — Toda takega življenja sem

že silita. Še štirinajst dni ostanem tukaj polem pa hočem z božjo pomočjo začeti drugače. Morda pojdem domov k materi; raje sem na kmetih po štena dekla, kakor da še dalje tako živim.“

V Ivankinem očesu so blestele solze, ko je končala.

Nemo je zrla Anica pred se

Tu jo Ivanka naglo prime za roko.

„Anica! kaj ne, da mi obljubite, da ne bo dete več obevali z Mici?“

„Jutri pride k meni, odvrne Anica. „pojdem z njo v mesto, da mi poišče službo.“

„Tako, jutri? Veste kaj Anica,“ pravi Ivanka po kratkem premisleku. „jaz ostanem jutri doma, ter pojdem z vami, da vam dobim dobro, pošteno službo. Ali hočete?“ „Prosim Ivanka, hvaležna vam bom.“ „Gotovo vam ne bode nikdar žal, ako me vbogate.“

V veži so se med tem začuli koraki; prišla je Roza. Bila je nocoj nekako slabe volje, ter se molče odpravila k počitku.

Drugo jutro po zajutruku, sta se napravili Ivanka in Anica na pot.

„Sedaj pa pojdiva kam k sveti maši, časa imava še dovolj,“ pripomni Ivanka. Vstopili sta v bližnjo cerkev in bili pobožno pri sv. maši.

„Tako, sedaj pa poskusiva. Zbožjo pomočjo bodeva že kaj primernega dobili,“ pravi Ivanka, ko stopita iz cerkve. (Prihodnjič dalje).

Izseljenci pozor!!!

24. Oktobra 1890 se je ustanovila na Dunaju Družba sv. Rafaela, ki ima namen skrbeti za izseljence.

Dosedaj ni imela družba prilike razviti obširnega delovanja, ker so izseljenci potovali v Ameriko večinoma skozi Hamburg, Bremen ali Genova.

V zadnjem času pa sta dve plavni družbi: Avstrijsko - Amerikanska in Cunard-Line, začeli voziti dvakrat na mesec na črti Trst-New-York in sicer po znižanih cenah. Za avstrijske izseljence bo odslej zelo ugodno potovati v Ameriko skozi Trst.

Izseljenci so bili dosedaj izpostavljeni na svojem potovanju raznim nevarnostim verskega, pravnega in gospodarskega značaja posebno v pristaniščih vkrcavanja in izkrcavanja. Večkrat se je dogodilo, da so brezsrčni nepoklicani agentje grdo izkoristili neizkušene izseljence, jim pod raznimi pretvezami izsilili trdo prihranjen denar in jim tako onemogočili nadaljno potovanje ali vrnitev v domovino. In res, kaj naj začne neizkušen človek v tuji deželi, kjer ne pozna jezika! Kakšni nevar-

nosti so izpostavljeni otroci, ženske, posebno pa dekleta.

Krščanska ljubezen, ki najde razna sredstva v pomoč vbogim in zatiranim, ni mogla prepustiti same sebi vboge izseljence.

Zato se je ustanovila na Dunaju, po vzorcu enake družbe na Nemškem: „Družba sv. Rafaela“.

V Trstu pa se je ustanovila posebna podružnica, ki ima namen se svetom in dejanjem pomagati onim izseljencem, ki potujejo skozi Trst v Ameriko.

Podružnica začne svoje delovanje 29. junija t. l. s praznikom sv. Petra in Pavla ter upa biti na uslugo izseljencem že 2. julija ko odide v Ameriko parnik „Giulia“ avstrijsko-amerikanske plovne družbe.

Družba sv. Rafaela nima namena pospeševati izseljevanje, ampak le skrbeti za varstvo vsem onim, ki so se odločili za izselitev.

Ta namen hoče družba doseči s tem:

1. da tiska in razširja spise izseljencem v pouk.
2. da nastavlja zanesljive in raznih v državi navadnih jezikov zmožne osebe v onih pristaniščih, v katera odhajajo izseljenci.

3. da izseljence na važnih mestih pota zanesljivim osebam priporočuje s posebnimi listki.

Zaupniki so obvezani pomagati izseljencem brezplačno s preskrbovanjem prenočišč, pri nakupu potrebnih rečij, pri menjavanju denarja, izbiranju ladij, za potovanje itd.

Čč. gg. duhovnike prosimo naj naznanijo vstanovitev tržaške podružnice v pomoč izseljencem; naj naročujejo svojim izseljencem priporočilne listke pri tej podružnici (za skupino iz jedne duhovnije zadestuje en sam priporočilni listek). Posebno naj priporočajo izseljencem, da se točno drže navodil tiskanih na priporočilnem listku. Podružnica ima mednarodni značaj.

Potemtakem ima zaupnike, ki dopisujejo v slovenskem, italijanskem in nemškem jeziku. Za sedaj bodo poslovali podpisani zaupniki.

Andrej Furlan,

kaplan pri novem sv. Antonu v Trstu

Via Vincenzo Bellini št. 2

za

slovensko dopisovanje.

Anton Germek,

kaplan isto pri sv. Antonu

Via Giacinto Gallina št. 6

za

italijansko dopisovanje.

Ljudevit Dean,

predsednik kat. družbe

Via del Toro št. 5

za

nemško dopisovanje.

(Pozdravljamo z veseljem novo prekoristno podružnico sv. Rafaela za varstvo izseljencev v Ameriko. To je prava pot, da kažemo vsepovsod v dejanju krščansko ljubezen, ki ne išče svojega dobička. Le naprej med ljud tvo, dokler »se vse prenovi v Kristusu!« — Opomba uredništva)

Ako se je na podlagi kak list odstranil, se pa mora pustiti ta zakotnem pognanku izrastlo listje.

Plemeniti mladec moramo rahlo privezati ob kol in ga oskrbovati, kakor druge trte.

Škropite v drugič! Letos je vreme za peronosporo precej ugodno. Bolezen se širi. Drugo škropljenje se mora zvršiti koj po cvetju.

Na 100 litrov vode se vzame 1 kg. modre

V naravi.

Vinogradnikom.

»Zeleno cepljenje trt se je letos dobro obneslo. Zakotne pognanke (mladičice), ki rastejo pod cepljenim delom je treba vsake 3 dni obrati, da se plemeniti mladec boljše razvija. Ne sme se pa pri tem delu odstraniti listja na podlagi, ker bi potem podlaga premalo dozorela in bi vsled tega v zimi pozebla.

galice (vitrijola) in 2 kilog. ugašenega ali en kg. neugašenega apna. Galico je treba rastopiti v mrzli vodi! Najbolje je, da galico postavite v vrečo, katero potopite kake tri prste pod površino vode.

Ker je galica težja od vode se vseda na dnu in v dveh do treh urah popolnoma raztopi.

Koj po škropljenju vprašite trte s žveplom.

Vinograd prekopajte 10 cm. globoko in ga očistite plevla.

Povežite trtno mladje, da ga ne veter polomi. Mladike, katere so bile skrajšane in so zopet pognale, je treba skrajšati na doličnem mestu.

Kako pospešiti rast in boljši razvoj letos zasajenih trt? Vsled slabe in mokrotne zime, smo letos nasadili le malo trt. Ako hočeš, da ti to malo število trt lepo uspeva, prekoplji ves vinograd 30 cm. globoko. Vinograd očisti plevla in drugih rastlin.

Da se trte globoko okoreninijo, oprosti jih zemlje 25 cm. globoko, (trte odoraj ali odpri).

Vsako trto rahlo priveži ob kol, da je burja ne polomi.

Očisti (omandaj) vse mladike, razun dveh najlepših, kateri priveži ob kol.

Če je trta šibka, pusti le eno mladiko za naraščaj prihodnega leta.

Ako so te trte že ceplene, moraš jih škropiti, žveplati itd. kakor druge starejše trte.

Filoksca v Dalmaciji. Iz vinorodne Dalmacije prihaja žalostna vest, da se je pojavila trtna uš tudi v splitskem okraju. Na vratih je torej Kaštelim, kraju, kjer se prideluje največ in najboljšega vina. Nesrečna vinska klavzula je kriva, da niso v Dalmaciji že oddavna nasajeni vinogradi z ameriansko trto.

Zatirajte črnege rilčkarja! Ali ga poznate malopridneža, ki spi po dnevu okoli trte ali kola v zemlji? Tudi na trti rad zadremlje v kakem zamotanem listu. Ko solnce zahaja, se pritihotapi na trto in vso noč opravlja svoje požrešno delo na listju. Mlade trte tako ogloda, da niso niti več trtam podobne.

Še večjo škodo, kakor rilčkar na trtnem listju nam dela njegova ličinka na trtnih koreninah.

Zatirajmo tega črnca, kakor vemo in znamo. Najboljša pomagalka nam je kuretina, katero spustimo v vinograd. Če pa teh ni, moramo rilčkarja sami pod površjem zemlje, ter okoli trte in kola obirati in ga uničevati.

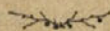
Nekateri devajo po noči pod trte figove liste, pod katere se požrešnež vleže k počitku. Ko v jutro dvignemo liste, najdemo več takih grešnikov, ki se bojijo dnevne svetlobe.

Vinograd delovati

Slovenec mora znati!

Kdor delal prav ne bo,

Naj pije le vodo!

Domači zdravnik.

Da se črvov iznebiš, zreži čebulo in jo namoči, čez noč v skledici ali kozarcu vode; to vodo pij na tešče, in v 3 ali 4 dneh pojdejo vsi črvi

od tebe. Najboljše zdravilo proti glistam pa je črvičevo seme, ki ga dobiš prav po ceni v prodajalnicah in v lekarnah. — Vzemi žlico tega semena in pusti se na to, vsaj dve uri; videl boš, da ti bo hitro pomagano. — Najhujša med vsemi glistami je »trakulja«, proti njej dobiš v vsaki lekarni zdravilo, katero gotovo pomaga.

Nabirajte pridno bezgovo cvetje in listje! Čaj iz bezgovega listja je dobro čistilo za kri in želodec, posebno za tiste ljudi, ki morajo veliko sedeti. Čaju primešaj tudi malo strdi (medu) ali sladkorja.

Zoper ožgalino (opeklino) priporoča glasovit zdravnik *sodo*. Ako je opeklina mala in površna, se jo potrese s sodinim prahom, ali pa se roka hitro vtakne v raztopljeno gosto sodo. Ako pa je rana globoka, ali se je začela gnojiti, se jo ovije s plateno, v sodini vodi pomočeno cunjjo, katero se mora večkrat menjati; a vselej je treba rano z omenjeno vodo umiti. Bolečina potem kmalu neha, in rana tako zaceli da ne pušča niti sledu.

Kaj pravi politika?

Avstrija. Češki deželni zbor je imel samo jedno sejo, zato ker so Nemci obstruirali. Parlamentarne počtnice porablajo zlasti mladočeški poslanci, da prirejajo shode po deželi in dajejo račun volivcem od svojega delovanja ter pojasnjujejo političen položaj. Na nekem shodu zaupnikov je rekel dr. Kramař, da prej ne bo miru v Avstriji, dokler ne pade ta vlada. Mir med Čehi in Nemci more napraviti le pravična in nepristranska vlada, sedanja pa je zvezana z Nemci, ki Čehom očejo dovoliti njih pravice. — Pravijo, da bosta razpuščena državni zbor in češki deželni zbor. — Vlada namerava menda ustanoviti na univerzi v Inomostu posebne oddelke za Lahe, seveda ako bodo dovolili Nemci. Kdaj se bo neki spomnila slavna vlada, da mi Slovenci nimamo niti potrebnih ljudskih šol? — Hrvatje so zopet močno razburjeni, ker mažaronski poslanci zopet zelo popuščajjo pri finančnih dogovorih nasproti Ogram. Vlada je prepovedala vse shode, na katerih so mislili zahtevati finančno samostojnost. — V ogrskem državnem zboru je na dnevnem redu predloga o uravnavi plač železniških uradnikov. Pretečene dni so bile jako burne seje, ker je ministerski predsednik ukazal debrečinskemu županu, da mora odgovoriti nemško na neko nemško prošnjo, poslano od avstr. konzula v Golacu.

Balkan. Ko se je vračal te dni bolgarski knez Ferdinand domov, sprejel ga je na belgrajskem kolodvoru srbski kralj Peter I. ter ga spremil ne-

koliko postaj, kar dosedaj ni bila navada. Zato pripisujejo temu dogodku velik politički pomen. V istem času pa je došel na Cetinje odposlanec srbskega kralja, ki je prinesel črnogorskemu knezu Nikici Karadjordjev red in posebno pismo kralja Petra. Že v zadnji številki smo rekli, da se obrača politika balkanskih slov. narodov na pravo slovansko pot, odkar kraljuje v Belgradu kralj Peter. Ti bratski narodi se otresajo tujega strupa in se vračajo domov, česar se mi najbolj veselim, ker smo prepričani, da le združeni Jugo Slovani smo nepremagljiva moč, razcepljeni pa igrača v rokah tujih, neslovanskih uplivov.

Italija. Mnogo se je zadnji čas govorilo o zblizovanju med Vatikanom in Kvirinalom. Posebno so videli znamenje boljšanja v tem, ker je bil pri sprejemu laškega kralja v Bolonji navzoč tudi kardinal Svampa, ki je pri obedu sedel na desnici kraljevi. Mi ne moremo prav verjeti tem glasovom, a bodočnost bo že pokazala, kaj je resnice na tej govorici.

Francosko. V državnem zboru je sedaj na vrsti predloga o dveletnem službovanju pri vojakih. — Na dan pa je prišla neka nečedna stvar, v katero sta zapletena ministrski predsednik Combes in njegov sin, ki je visok uradnik v ministristvu. Neka oseba je baje ponudila 2 mil. frankov v imenu Kartuzijancev, če se jih ne zapo-li iz Francoske. Poseben odbor mora določiti, v koliko sta kriva pri tej stvari oče Combes in sin. Ta zadeva bi utegnila zadati ministristvu smrtni udarec.

Angleška. Dosedaj so imeli Angleži za vojake le prostovoljce, sedaj pa predlaga vlada, da se vpelje, kakor drugod, splošna vojaška dolžnost. Ta vladni predlog jako razburja Angleže — Tibetanci so sklenili, da se hočejo vstaviti z vsi močmi pr. diranju Angležev proti mestu Lhassa.

Vojne ladije severno ameriške potuje o sedaj po sredozemskem morju. Prišle bodo tudi v Trst. Ameriška vlada pravi, da nima to potovanje no benega političnega pomena.

Armenija. Turki so pobili zopet več tisoč Armenov. Kar kri zavre človeku, če pomisli, da Evropa gleda to krvo-prelitje, ne da bi ganila s prstom.

Vojna. Finskega guvernerja Bobrikova je ustrelil iz političnih vzrokov neki mladenič, ki je vsmrtil potem samega sebe.

— Huda bitka se je bila med Rusi in Japonci pri Vafankou. Vojska je trajala dva dni. Hrabro so se držali Rusi in zmaga se je nagibala že na njho o stran, kar so Japonci dobili uove pomoči in Rusi so se morali umakniti. Rusi priznavajo sami svoje izgube, katere pa še n so natanjko dolo ene, Japonci pa zopet molčijo po

svoji stari navadi. Vedno bližje sta si Kuropatkinova in Kurokijeva vojska. Drugega ne rečemo kakor: Bog daj Rusom zmago!

— Vladivostoško brodovje se je kar naenkrat pokazalo pod vodstvom admirala Skridlova v morski ožini med Korejo in Japonsko. Rusi so potopili 5 japonskih ladij, potopil se je cel polk s poveljnikom vred in mnogo vojnega materijala. Rusko brodovje ni trpelo ni najmanje škode, če tudi jo je zasledoval admiral Kanimura, proti kateremu se obrača sedaj srd Japoncev.

Drobtine.

Čas. Kapljica vode vpričo morja, iskrica ognja vpričo neizmerne solnce, to je čas človeškega življenja na zemlji vpričo neskončne večnosti. „Hitro, hitro mine čas“, pravi znana slov. pesem. „Čas je denar,“ govore posvetnjaki, kateri dan na dan lovijo le bogastvo. „Čas je cena večnosti,“ trdi kristijan, kateri je prepričan, da si pripravi z dobro porabo časa večno zveličanje. Lenuhu je čas vedno predlog, in kolikor mogo e, ga prespi, lahkoživec pa si ga preganja z zabavami, z igro, s potovanjem, popivanjem; prva misel zjutraj mu je: kako se bom danes kratkočasil? Oj slepec, — oj neumnež! Ti je-li tvoj Stvarnik zato odkazal malo merico časa, da ga preganjaš, da ga pobijaš, da ga zlorabiš? „Čas je cena večnosti,“ tedaj več vreden od vseh posvetnih zakladov. Pa še to pomisli: Čas ni tvoja lastnina ne, le v posojilo si ga dobil od Boga, da ga naložiš na obilne obresti, t. j. da si s pametno porabo časa nabereš dan na dan dobrih del, zaslug za nebesa. Kajti o vsakem dnevu boš račun dajal Onemu, ki ti ga je dal v posojilo, po smrti! To resnico, krščanski brat. imej vedno pred očmi, potem ti ne bo nikoli treba vzdihovati s cesarjem Titom: „gorje mi! ta dan sem zapravil!“ — A tudi mili opomin Zveličarjev ti ostani vedno v spominu: „Delajte, dokler je dan (dan življenja), kajti prišla bode noč (noč groba), v kateri nikdo več ne more delati.“

Jež. Vsak pameten človek ve, da je naš jež zelo koristna, potrebna živalica, — a vendar ga še hudobneži tu pa tam neusmiljeno preganjajo, trpinčijo in morijo. Ni ga boljšega lovca mimo njega, — a on se odpravi na lov v mraku, ko človeški lovci več ne vidijo. Privošči si kobilice, ščurke, murne, hrošče in druge kebre, gliste, polže; še več: z neverjetno spretnostjo lovi tudi miši! Najvišja hvala pa mu gre za to, da se junaško loti tudi kač, zlasti pisanih modrasev. Modras je po dnevu len in zaspan, na solnce se privleče le radi toplote. A v mraku hiti na lov. Pri tem se

sreča včasih z ježom, in ta ga brž pogumno napade; vname se divji dvoboj, v katerem redoma premaga jež strupenega sovražnika, zdrobeč mu glavo na drobne koščke. Tedaj v krajih, kjer je dosti kač, naj bi se ježi posebno čuvali in množili. Treba je zlasti mladino v šoli opominjati, da naj ježa v miru pušča. — Naj še dostavim, da ima ježica po 3 do 6 mladih, kateri pridejo nagi na svet; a kmalu jim začne rasti bodeči — kožuh. Mati jih krmi z glistami, po ži in sadjem, ki je padlo iz dreves. Do jeseni so že odrastli in se odebelili. Ko pa nastopijo v pozni jeseni bolj mizli dnevi, se vsak jež zakoplje v svojo 30 centimetrov globoko jamo, in zaspi. Iz tega spanja ga še le prebudijo topli žarki spomladnega solnca. — Kdor preganja ježa, zasluži — *sib*.

Oguljena obleka. Mnogi gospode nosijo obleko iz črne volnate preje (Kammgarn), zlasti duhovniki. Ta obleka je trpežna, a se čez nekaj časa spredaj, na komolcih in na hrbtu rada *sčeti*. To se pa odpravi, ako se pomeša 1 del salmja kovca z 10 deli vode, in se sukinja s to tekočino na dotičnih mestih dobro zmoči, potem pa s snažno, v topli vodi namočeno krtačo dobro pokrtači. Naposled še se pokrtačeno mesto pomije s čisto vodo.

NOVICE.

(Častni kanoniki). Dekan v Tomaju veleč. g. Matija Sila, župnik Anton Lupetina pri sv. Antonu starem v Trstu in dekan Josip Zupan v Dolini so imenovani častnimi kanoniki katedralnega kapitlja v Trstu.

Veleč. g. Matija Sila nam je Slovencem posebno znan kot zgodovinar in marljiv nabiratelj naših narodnih stvari. Zaslužnim gospodom iskreno častitamo!

(**•Marijin Dom•**) v Trstu je imel dne 9. t. m. občni zbor, na katerem se je spor med Slovencami do skrajnosti poojstril. Zveza **•Marijin Dom•** je *pravzaprav* otrok „Marijine Družbe“ v Trstu, ki je za svoje namene želela dobiti primerne prostore. Zato je bil voditelj družbe tudi nastojnik **•Marijinega Doma•**, udinje Mar. Družbe so nabirale doneske s knjižnicami, ki imajo pecat: „Družba sv. Marije Milostljive“, da je moral vsak znati, da daruje Marijini družbi, kar daruje. V decembru je prejšnji nastojnik g. Štemberger za predsednico upravnega odbora dal izvoliti g. Mašo Grom, ki ni udiojca Marijine Družbe. Gospa M. Grom je v občnem zboru dala prenameniti pravila „Marijinega Doma“ tako, da škofijstvo nima nobenega upliva na delovanje te družbe. Za ude upravnega odbora se ne zahteva, da ti bile udinje Marijine Družbe, od nastojnika se ne zahteva, da bi moral biti potrjen od škofa in ako **•Marijin**

Dom• preneha biti, se *njegov imetek ne pusti •Marijini Družbi•*, ampak *•Ciril Metodovi Družb•*. Tako je Marijina Družba* po pravilih odtisnjena od **•Marijinega Doma•**. Nekateri udinje so spregledale kako ta nova pravila oškodujejo **•Marijino Družbo•** in zahtevajo, naj se prepusti „Marijini Družbi“, kar se je za njo nabralo, druge pa verujejo slep svojemu voditelju in njegovim pomočnicam in pridno *zabavajo* prvim. Zadnji občni zbor je moral vladni komisar razpustiti, poklicane so udinje zopet na občni zbor na dan 23. t. m. Kako bo iztekla pravda bo lete peč znale, nego dobite ta list v roke.

(Iz sv. Ivana). Slednjič se je vendar vršila veselica Marijine družbe. Dosti preganjanja smo morali prestati, jeziti se nad marsikatero neumnostjo zlobnih ljudi, a sedaj, ko je veselica izpadla v vsakem oziru nad vse dobro, je vse pozabljeno, jezo pa prepuščamo svojim nasprotnikom. — Obširni vrt **•Gospodarskega društva•** na Frdeniču je bil natlačen domačega ljudstva in gostov iz mesta. Že petje je jako ugajalo občinstvu. O **•Lurški pastirici•** pa pravijo še danes Svetoivančani: *•O, kako je bilo lepo!•* Prostor nam ne dopušča, da bi ocenjevali posamične igranke, le to rečemo, da se je igralo zelo prečno posebno, če se pomisli, da so bile igranke prvič na odru da so priprosta dekleta ter da je igra precej težka ter zelo dolga. Krasne in primerne so bile tudi obleke. Dobro so rešili svoje vloge tudi možki. Smeha ni bilo ne konca ne kraja. Posebno je ugajal Štipko Tiček. Ljudstvo je hotelo kar na oder, tako je zabaval ta šaljivec. — Mar. družba je pokazala, kako skrbi za izobrazbo in zabavo, ter da so ničeva vsa podtikanja nasprotnikov. Naše ljudstvo pa se je tudi lahko pripravilo, kako neumno je nasprotovanje nekkih ljudi. To spoznanje pa je veliko vredno. Mi gremo naprej. Bodi pa izročena na tem mestu iskrena zahvala vsem, ki so se na kakoršenkoli način prizadevali, da je izpadla veselica v vsakem oziru dobro.

(**Tatvina v cerkvi**) V svetoivansko župno cerkev so udrli taté po noči med torkom in sredo. Ukradli so dva keliha, ciborij in monštranco, odtrgali so tudi dve škrinjci za miloščino in pobrali denar. Na velikem oltarju smo našli nekaj ključev, s katerimi so poskušali odpreti tabernakelj, kar pa se jim ni, hvala Bogu, posre ilo.

(**Marijina družba tržaška**) bo imela svoj shod dne 26. t. m. ob navadni uri.

(**Vseslovenski mladeniški sestanek**). Dne 4. in 5. julija t. l. se bo sešla pri **•Mariji Pomagaj•** na Brezjah dvojna velévažna slovenska organizacija: *mladeniške Marijine družbe in katoliška slovenske izobrazevalne ter delnska društva*, ki so združena v „Slovenski krščansko socialni zvezi“

Dve leti bosta minuli jeseni, kar je »Zveza« priredila svoje I. zborovanje in povabila zastopnike slovenskih izobraževalnih ter delavskih društev, kot goste pa tudi zastopnike Marijinih družb v Ljubljano k posvetovanju, kako bi se naša nepolitiška družba po Slovenskem združila v zvezo in vredilo njihovo delovanje. Kako veličastno se je izvršilo to zborovanje, je gotovo še v dobrem spomiru vsem udeležencem. Najlepši sad tega I. shoda slovenskih nepolitičnih društev je bil ne le ta, da so se vsepovsod začela snovati izobraževalna društva in da je »Zveza« danes gotova stvar, ker združuje po vseh slovenskih pokrajinah na 80 društev, temveč zlasti to, da se je postavil temelj in ugledila pot *rednemu in plodovitemu poslovanju* naših društev.

Naše mladeniče in može navdušiti, da vztrajajo na tej poti in se v prihodnje še z večjo vnemo posvečujejo društvenemu delovanju, to bodi sad II. sestanka nepolitiških društev na Brezjah.

Da pa ta vspeh dosežemo v polni meri, je veliko odvisno od *mnogobrojne udeležbe*. Zato vabi »Slovenska krščansko-socialna zveza«, da se mladeniči in može slovenskih pokrajin udeležé tega važnega shoda, ki bode brez dvojbeno velike važnosti tako v verskem, kakor tudi v narodnem oziru, ker se bodo tako spoznali bratje med seboj in navdušili za skupno delovanje!

Mi na *Primorskem* moramo pač priznati, da smo mnogo zaostali v organizaciji našega ljuds va po mladeniških Marijinih družbah in katoliških izobraževalnih društvih. Obupati pa ne smemo. V zadnjem času se kaže, če tudi mal, napredek, in dekliške Marijine družbe, ki so se začele snovati pri nas, so nam menda zarja boljšega dne. Pripravljajo naj pot tudi tako zaželjenim mladeniškim družbam in katol. izobraževalnim društvom. Dasi torej ne bomo morda letos Primorci tako mnogobrojno zastopani na vseslovenskom mladeniškem sestanku na Brezjah kakor bi bilo želeti, vendar pozdravljamo z navdušenjem ta shod in želimo, da bi vse slovenske pokrajine čim prej prerodila vse ožiljavjoča katoliška ideja. Dajte nam pravih krščanskih mladeničev in deklet, in imeli bomo srečne zakone in boljšo bodočnost slovenske družbe! V to nam pomagaj molitev in vstrajno delo. Priobčujemo naposled še vspeh te lepe slovenske slavnosti.

V ponedeljek dne 4. julija: do, oldne od polu 8.—9 ure prihodi vlakov na postajo Otoče, odkoder udeleženci takoj odhajajo na Brezje. Mladič s Kranjskega, ki dohajajo prvi, imajo kmalu po dohodu sv. mašo s skupnim svetim obhajilom. Ko dospó romarji zadnjega vlaka, se bo vršil glavni sprejem in pozdrav.

Nato se vrši cerkvena slovesnost z govorom in slovesno sv. mašo.

Popoldne ob 2. uri *zborovanje* »Slovenske krščansko-socialne zveze.« Nató javni *veslovenski mladeniški shod* s prologom, slavnostnim in mladeniškim govorom, raznimi pozdravi in govori. Proti večeru dvojne večernice: najprej za tiste, ki odhajajo domov še tisti dan, pozneje za tiste, ki ostanejo na Brezjah čez noč, s ridigo in rimsko procesijo

V torek ob 4. uri zjutraj sv. maša in skupno sv. obhajilo za tiste, ki ga še niso opravili prejšnji dan. Nató slovo od Brezij in odhod na Bled.

Na bleškem otoku sv. maša in govor. — Vožnja po jezeru. Popoldne odhod v Lesce na vlak proti Ljubljani. V Ljubljani sprejem gostov in ogledovanje znamenitosti naše prvostolnice.

Zvečer ljudska veselica na čast gostom, ki se po noči odpeljejo domov.

Društva in posamniki, ki se mislijo vdeležiti sestanka, naj to javijo po d pisnici na naslov: *Luka Smolnikar, stolni vikar v Ljubljani* vsaj do 26. t. m. Štajerci pa naj pošiljajo zglasitve na g. *Fr. S. Gomilška, kapelana pri sv. Benediktu v Slov. Goricah*, njih društva pa na naslov, kakor gori.

(*Izvanredne slavnosti na Barbani*). Frančiškani, varuhi svetlišča Brezmadežne D. M. na Barbani, bodo priredili letos od 17. do 24. julija velike slovesnosti v proslavo petdesetletnice proglašenja brezmadežnega spočetja. Pričakujejo obilo Marijinih častilcev iz Trsta, Istre, Vidma in Ljubljane. Dotični vspeh se objavi pravočasno.

(*Stavka zidarjev v Trstu*) se je pričela Stavka 3000 zidarjev; 250 delavcev je zapustilo mesto.

(*Pij X.*) V Vatikanu se sedaj vrše veliki sprejemi. Trikrat na teden ima papež sv. mašo v konzistorialni kapeli, po kateri sprejme vselej več sto ptujcev. Razun teh splošnih avdijenc pa še papež sprejema mnogo oseb vsak dan v zasebnih avdijencijah v svoji sprejemni sobi in v vatikanski knjižnici. Tudi popoldne, ko se poda na sprehod v vatikanske vrtove, blagoslavlja obiskovalce, ki si ogledujejo vatikanske znamenitosti, in ob tej priliki govori lahko vsakdo z njim in mu poljubi roko. Ob nedeljah so pa običajni veliki sprejemi.

(*Ponarejalec denarja*.) Pred tržaškimi porotniki se je vršila kazenska razprava proti 60 letnemu Ivanu Jardaš, čoma iz Kastva, radi zločina so kri de v ponarejevanju bankovcev, zagrešene, a potom stavljenja ponarejenih bankovcev v promet. Obsojen je bil na tri leta težke ječe.

(*Strela ubila mater in sina*.) Iz Orašca v Dalmaciji javljajo, da je 10. junija udarila strela skozi stari dimnik v hišo nekoga kmeta ter v istem hipu ubila pri mizi njegov in njegovo mater.

Za kratek čas.

Naša papiga noče spregovoriti niti besede. Gospod (prijatelj): „Ne vem zakaj se naša papiga ne nauči ničesa. Pravijo, da se lažje nauči iz ženskih ust; — ko bi jo Vaša soproga vzela na izšolanje za mesec dni — —.“ Prijatelj: „Pri moji ženi bi papiga pač ne prišla do besede.“

General v kasarni General: „No, kako pa ste zadovoljni s hrano?“ — Vojak: „Kako zapovedajo gospod general?“ General: „Imate-li dovolj jesti? Ali morebiti dobiva eden velik, in drugi majhen porcion?“ Vojak: „Oh velikega ne dobiva *nihče!*“

Mali berač: „Prosim, podarite mi kaj, milostljivi gospod!“ Tuje c: „Zakaj pa beračiš, otrok, si-li lačen?“ Otrok: „Ne, pa moj oče je hudo *žegen!*“

Odvetnik: „Ako so razmere pri Vas res tako žalostne, pa dajte se *ločiti* od svojega moža!“ — Žena: „Ne — *n*, potem bi se mu predobro godilo!“ —

ter vsem, ki so preplačali vstopnino, posebno č. g. msgr. Fr. Koscu, bl. g. Iv. M. Valovcu, c. družinam Gašperšiš in vsem drugim. Zahvaljujemo pa se tudi svojim nasprotnikom ki so s svojim nasprotovanjem delali reklamo za našo veselico. Bog plačaj vsem!

Sv. Ivan, 20. junija 1904.

odbor „Marijine družbe“.

Uganke.

Rešitev uganke priobčene v 9. številki:

Vrt, prt, krt. Prav so jo rešili: Franc Debevc na Kožljeku, Razlag Ana, učenka v Rojanu, Ljudmila Pečnik na Greti, Fr. Križaj v Rovah, Minka Sluga in Rudolf Gorjup, oba na Viču pri Ljubljani, Karol Tertnik, železniški čuvaj pri Sezani, nam je pa poslal kot pravilno rešitev uganke te-le vrstice:

Besede tri
Sem uganil ti,
Moj listek mal
Jih bo izdal:
Ta prva je zeleni vrt,
Ta druga pa je pisan prt,
Ta tretja pa je črni krt.
Sem li pravilno jih uganil,
V prihodnjem listu boš naznanil.

Nova uganika. (Franc Debevc):

Beseda prva mesec znači,
Vsakdo se v njem lahko oblači.

Kje je jezdec?

Kmečka primera Grofica (ki je prišla iz mesta zopet na svoj grad): „No Mati'a, gotovo se vsi veselite, da me zopet vidite?“ — Hlapec: „Pa še kako! Grad brez gospode je pust in tih kakor planina brez živine!“ —

A druga ti pove ime
Preimen tne matere,
A če kdo vse skupaj stavi,
Ime svetnice se pojavi.

Listnica uredništva.

Vanko: Ziv sem še, hvala Bogu, le časa nisem ime ti tega povedati. — Nekaterim: Prosimo potrpljenja, kar je primernega, pride vse počasi na vrsto.

Zahvala.

Podpisani odbor se najsrčneje zahvaljuje vsem, ki so pripomogli, da se je naša veselica tako dobro obnesla. Posebno pa sl. „Gospodarskemu društvu, ki je brezplačno nam prepustilo svoje prostore in posameznim udom, ki so pomagali postavljati oder, dalje sl. vodstvu Orfanotrofio S. Giuseppe“, za brezplačno prepustitev odra in kulís

Odgovorni urednik: Ivan Gorjup.

Išče se

za službo in oskrbo deklica sirotica v starosti 14 let ali pa malo starejša, zmožna navadnih hišnih opravil. Kje, pove upravnništvo „Druž. Prijatelj.“

Izdajatelj: Jakob Ukmar.